

Suveränitet eller humanitär intervention?

En postkolonial studie av säkerhetsrådets argument inför
interventionerna i Somalia och Libyen

Abstract

Hur förhåller sig humanitära interventioner till ländernas suveränitet? Har säkerhetsrådets argumentation inför interventioner förändrats något över tiden? Denna uppsats behandlar de två humanitära interventionerna i Somalia och Libyen, där säkerhetsrådets mötesprotokoll och resolutioner ligger som grund för undersökningen. Där det tillämpas i analysen ett postkolonialt perspektiv på argumenten som läggs fram men hjälp av universalismen och folkrätten. Resultatet av studien är att mänskliga rättigheter tar större utrymme i argumenten som läggs fram och vid applicering av ett postkolonialt perspektiv går det att urskilja en underliggande maktstruktur.

Nyckelord: Humanitär intervention, postkolonialism, universalism, säkerhetsrådet, Somalia, Libyen, Folkrätt.

Ord: 9912

Abstract

How does humanitarian interventions relate to state sovereignty? Has the Security Council argumentation towards interventions changed over time? This paper will deal with the two humanitarian interventions in Somalia and Libya, where the minutes of the Council and resolutions will form the basis of the analysis. Where a postcolonial perspective will be applied on the arguments with the help of universalism and international law. The results of the study is that human rights is take up more space in the arguments and when we apply a postcolonial perspective we can identify a possible underlying power structure.

Key words: Humanitarian interventions, post colonialism, universalism, security council, Somalia, Libya, international law.

Innehåll

1 INLEDNING	1
1.2 SYFTE & FRÅGESTÄLLNING	2
1.3 AVGRÄNSNINGAR	3
1.4 DISPOSITION	3
2 MATERIAL	3
2.2 METOD	5
3 TEORI	6
3.1 FOLKRÄTT	6
3.2 POSTKOLONIALISM	7
3.3 UNIVERSALISM	8
4 BAKGRUND	10
4.1 HUMANITÄRA INTERVENTIONER	10
4.2 RESPONSIBILITY TO PROTECT	10
4.3 SUVERÄNITETSPRINCIPEN	12
4.4 ICKE-INBLANDNINGSPRINCIPEN	12
5 TIDIGARE FORSKNING	13
5.1 OPERATIONALISERING	13
6 EMPIRI	15
6.1 FALL SOMALIA	15
6.1.2 RESOLUTION 794	15
6.1.3 ANALYS SOMALIA	18
6.2 FALL LIBYEN	20
6.2.1 RESOLUTION 1973	20
6.2.2 ANALYS LIBYEN	23
6.3 SAMMANFATTNING ANALYS	25
7 SLUTSATS OCH DISKUSSION	27
8 REFERENSER	30

1 Inledning

FN bildades i samband med andra världskrigets slut 1945, en ny stadga slogs fast, och de 51 medlemsländerna började aktivt arbeta med att skydda kommande generationer från krig. Detta var starten på den globala organisation som fått världens länder att samarbeta, fokuset låg på att försöka förhindra att fler världskrig blossade upp men vikten av mänskliga rättigheter belystes även i FN-stadgan (FN, a).

Det internationella systemet har ersatt det nationella och vi kan se att allt från ekonomi, kultur, politik, människor men även konflikter och krig är en stor del av globaliseringen. Statssuveräniteten har därför fått en mindre roll och utvecklingen har lett till att ländernas gränser har blivit diffusa. Men som ett resultat av detta påverkas också den internationella säkerheten och det ställs krav på att det internationella samfundet system kring konflikter och krig är välfungerande (Säkerhetspolitik, a). Det är aktörers såsom FN som kan agera när de mänskliga rättigheterna kränks och att skydda civilbefolkningen vid krissituationer. För även om konflikten är en intern angelägenhet kan det påverka hela det internationella systemet.

Humanitära interventioner har blivit allt mer förekommande under de senaste åren och tankarna förs direkt till upproren i Nordafrika och Rwanda. Lång tillbaka i historien går det att hitta exempel på både lyckade men även misslyckande försök att skydda människor ifrån folkmord. I Rwanda agerade FN försent och den katastrofen ledde till en diskussion kring internationella samfundets oförmåga att agera eller om det var så att egenintresset stoppade en tänkbar intervention (Unitedhumanrights, 2015). Ett tydligt problemområde kring interventionerna var ländernas statssuveränitet. Det kan ses som tydligt att omvärlden måste reagera när det förkommer hot och kränkningar mot mänskliga rättigheter men det är inte acceptabelt för andra stater att lägga sig i den inre säkerheten i en annan stat (Bring, Körlöf, 2002, s.71).

Efter katastroferna på 1990-talet öppnades det en diskussion angående staternas suveränitet och FNs rätt att utföra humanitära interventioner om mänskliga rättigheter kränks. Världens ledare röstade under 2005 enhälligt om ett visst accepterande kring ingripandet i en annan stat. Responsibility to protect innebar en omformulering kring suveräniteten och om staten inte kan skydda sin befolkning går ansvaret att skydda över till internationella samfundet (UN, a).

1.2 Syfte & frågeställning

Uppsatsens övergripande syfte är att undersöka hur säkerhetsrådet argumenterar inför en humanitär intervention samt att studera hur den relativt nya principen (2005) Responsibility to protect förhåller sig till staters suveränitet. Jag kommer i denna uppsats göra en komparation mellan två olika länder där båda konflikterna har lett till interventioner. Jag kommer sedan undersöka hur argumenten inför de två interventionerna har förändrats över tiden och hur de förhåller sig till staternas suveränitet.

Med implementeringen av principen responsibility to protect så har fokus kring interventionerna flyttats från staternas eget territorium till mänskligt rättigheter och skyddande av befolkningen (UN, a). Det är med utgångspunkt i denna förändring som undersökningen kommer att utgå ifrån. Om argumenten från det internationella samfundet har förändrats med denna nya princip, om det har påverkat aktörernas ansvarstagande men även om argument inför interventionerna och ländernas suveränitet har påverkats.

Uppsatsen kommer att behandla hur säkerhetsrådet argumenterade inför resolutioner i respektive fall och titta på hur Responsibility to protect står i relation till statens suveränitet. Jag kommer att använda mig av interventionen i Somalia 1992 och interventionen i Libyen 2011 som utgångspunkter. Detta då det är tillräckligt många år mellan konflikterna att internationella samfundets ståndpunkt gentemot ingripande i andra länder kan ha förändrats, men tillräckligt nära varandra i tiden för att resultaten kan bli generaliserbara. Samt att ett eventuellt dilemma mellan suveränitet och mänskliga rättigheter ska vara aktuell för båda fallen. Jag hoppas då kunna urskilja om samfundets inställning kan ha förändrats över tiden. Uppsatsens syfte är att ge en klar inblick i hur diskussionen mellan suveränitetsprincipen och humanitära interventioner ser ut.

Jag kommer utgå ifrån frågeställningen:

- Hur har säkerhetsrådets argument gällande humanitära interventioner förändrats över tiden och hur står argumenten i kontrast till ländernas suveränitet?

1.3 Avgränsningar

Jag har valt att använda mig av interventionerna i Somalia 1992 och Libyen 2011, jag kommer sedan jämföra dem med varandra. Med denna avgränsning blir undersökningen mer genomförbar under den tidsramen som jag har till förfogande. Situationerna i de båda fallen är till viss del lika varandra men jag tror även att det kan finnas signifikanta faktorer som skiljer de båda länderna åt både i konflikten och i argumenten som fördes av säkerhetsrådet, vilket kan bidra med ett mer generaliserande resultat.

1.4 Disposition

I den inledande delen av uppsatsen så presenteras syfte för undersökningen och även min frågeställning som jag kommer utgå ifrån samt eventuella avgränsningar. I kapitel två redogörs det vilket material jag har arbetat med under uppsatsen samt så beskrivs mitt metodologiska tillvägagångssätt i arbetet med en teorianvändande jämförande fallstudie. I kapitel tre redogörs det teoretiska ramverkets som kommer att utgöra grunden för undersökningen. Kapitel fyra redovisas en bakgrund till humanitära interventioner, I kapitel fem presenteras en operationalisering och tidigare forskning kring ämnet. Kapitel sex är det empiriska underlaget för arbetet och undersökningens analysdel, där kommer det även finnas en historisk bakgrund till mina valda fall. I kapitel sju följer det en slutsats och en diskussion.

2 Material

Uppsatsen kommer att grunda sig i både primärt och sekundärt material. Jag kommer att studera mötesprotokoll samt resolutioner som säkerhetsrådet har röstat fram och som sedan har lett till humanitära interventionerna i Somalia och i Libyen. Sedan kommer jag att använda mig av en del sekundär material, i form av vetenskapliga artiklar och tidigare forskning på ämnet. Jag kommer att använda mig av böcker som behandlar de teorier som används i analysen av mitt fall och till bakgrunden om de väsentliga begrepp som behandlas i undersökningen. Den tidigare forskningen hjälper mig att ge en djupgående uppfattning och bakgrundshistoria till mina båda fall som jag har valt att studera i denna undersökning. Humanitära interventioner är ett väldigt omdiskuterat ämne och det finns mycket

sekundärmaterial att inhämta. Därför är det även viktigt att aktivt jobba källkritiskt och att bara använda mig av det som är relevant till mitt problemområde. Jag kommer i denna undersökning använda mig av primärt material som resolutioner och mötesprotokoll men även redan existerande källor som vetenskapliga artiklar och böcker. Att ämnet är så väl omskrivet ser jag som något positivt då det finns väl tilltaget med tidigare forskning som kan bearbetas i samband med min undersökning, vilket samtidigt kan öka validiteten på uppsatsen (Esaiasson m.fl., 2012 s. 314) (Teorell, Svensson, 2007, s.91). Insamling av material är inte svårt, problematiken är att hitta informationen som inte anses vara tendensiöst och att källorna som publicerat materialet kan ha censurerat informationen som når ut. För att öka trovärdigheten i min undersökning kommer jag använda mig av nyanserade källor och mångfald i materialet (Esaiasson m.fl., 2012, s.285, 288). Jag kommer under arbetet med undersökningen ställa mina källor mot varandra för att kontrollera graden och frånvaron av tendens (Teorell, Svensson, 2007 s. 106).

Det material som undersökningen kommer primärt att utgå ifrån är mötesprotokoll från säkerhetsrådet ifrån respektive konflikt men det kommer även att studeras relevanta resolutioner för varje fall. Protokollen från mötena som ledde fram till resolutionerna kommer att användas där medlemmarnas åsikter och argument om varför de röstar som de gör angående interventionerna kommer fram. Sedan kommer även de relevanta resolutionerna som är resultatet av mötesprotokollet att användas i analysen. Det kommer att undersökas ett protokoll och en resolution i respektive fall.

Säkerhetsrådets arbete med Somalia resulterade i en rad olika resolutioner och den som kommer att användas i denna undersökning är resolution 794 (UN, 1992). I undersökningen av konflikten i Libyen kommer resolution 1973 att behandlas, då de första resolutionerna som röstades igenom ansågs vara verkningslösa, därför fick säkerhetsrådet samlas igen och rösta för resolutionen 1973 som införde en flygförbudszon över Libyen (UN, 2011).

I uppsatsen kommer folkrätten att behandlas, då FN-stadgan innehåller reglemente om hur staterna får agera mot varandra, detta kommer vara ett komplement till teorierna i undersökningen.

2.2 Metod

Denna undersökning kommer att utgå ifrån en jämförande fallstudie, ambitionen är att använda mig av teorier för att förklara min frågeställning. Jag kommer även att använda mig av två konflikter och analysera vad som hände när interventionerna bestämdes och tillämpades i länderna. Jag kommer då att undersöka argumenten inför interventionerna i Somalia (1992) och i Libyen (2011) under den specifika tidsperioden som är relevant för mitt område. Jag kommer inte att titta på konflikten innan och efter interventionerna. Utan enbart analysera vad som hände under tiden som resolutionerna antogs, men även analysera varför besluten såg ut som de gjorde för att försöka komma fram till ett generaliserbart resultat och för att kunna se kausala samband i respektive fall. Den metodologiska utgångspunkten för undersökningen är att försöka förklara mina två fall men hjälp av mina valda teorier, studien kommer följaktligen vara teorianvändande (Esaiasson m.fl. 2012, s.41).

Studiens utomvetenskapliga relevans ligger vid internationella relationer och säkerhetsproblematiken. Detta är ett ständigt omdiskuterat ämne och påverkar alla runt om i hela världen. Detta kan kopplas till aktuella konflikter kring länders suveränitet, den nationella säkerheten, det internationella systemet men det kan även ses som ett problem kring mänskliga rättigheter (Teorell, Svensson, 2007, s. 18). Den inomvetenskapliga relevansen ligger i att interventioner och responsibility to protect begreppen är ett ämne som det forskas mycket omkring, därför försöker jag hitta en liten lucka i forskningen som kan bidra till kumulativitet (Teorell, Svensson, 2007, s. 18).

Uppsatsen utgångspunkt är att med hjälp av mina valda teorier förklara fenomenet och då utifrån det så kan jag nå en större förståelse kring varför det blev som det blev just i mina tilltänka fall (Esaiasson m.fl., 2012, s. 41). Studiens ambition är deskriptiv där jag utifrån postkolonialismen, men även universalismen med mänskliga rättigheter i fokus och folkrätten. Utifrån dessa teorier försöker jag förstå humanitära interventionen i relation med suveränitetsprincipen men även argumenten som leder fram till interventionerna. Det är en kvalitativ empirisk undersökning med huvudsyftet är att försöka klargöra vad som är gällande kring humanitära interventioner och länders rätt till suveränitet (Teorell, Svensson, 2007, s.11).

3 Teori

I detta kapitel kommer jag presentera de teorier som jag kommer att använda mig av i min undersökning. Jag kommer att utgå ifrån två olika teorier, först kommer jag använda mig av postkolonialismen som den primära fokusen. Men jag kommer även att ta hjälp av universalismen och folkrätten för att beskriva samt undersöka mina respektive fall. Det är utifrån mina teorier som jag kommer kunna analysera humanitära interventioner och begreppet Responsibility to protect, utifrån mina två valda fall Somalia och Libyen. Mina valda teorier kommer att användas i undersökningen kring säkerhetsrådets mötesprotokoll och argumenten inför resolutionerna.

3.1 Folkrätt

Folkrätten är den internationella rättsordningen och bär det juridiska ansvaret för hur stater samt internationella organisationer förhåller sig till varandra. Regelverket är uppdelat i två delar, sedvanerätten och traktater. Dessa innefattar bestämmelser kring mänskliga rättigheter, internationell straffrätt, världshandel, kommunikation och hur internationell säkerhet ska tolkas men även hur den ska följas (Säkerhetspolitik, b). I FN-stadgans artikel 55 (c) definieras folkrättens utgångspunkt “ allmän aktning för och respekterande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion.” (FN, b). Den sedvanerätten betecknas oftast som den allmänna folkrätten, det är regelverket som binder samman staterna oavsett om de samtycker. Traktaträtten fungerar som rättsligt bindande avtal men endast för staterna som signerar och ratificerar dem. Avtalen kan antingen vara bilaterala, då är det bara två stater som ingår eller så kan de vara multilaterala, då är det ett flertal stater som ingår i det, en konvention. Folkrätten är ett normsystem men det betraktas mångt om mycket som den internationella rättsordningen (Strömberg, Melander, 1989, s.8, s.99). Den korrekta termen är internationell offentlig rätt och sammanfattar reglerna mellan världens stater, internationella organisationer, mellanstatliga organisationer och internationella organ. Folkrätten är indelad i olika system och fredens folkrätt är den delen där mänskliga rättigheter innefattas, även FN-stadgan om icke-inblandningsprincipen och den suveräna likställigheten som finns mellan staterna. Krigets folkrätt är regler kring väpnade konflikter och inhumana vapen. Det innefattar även skyddande av civilbefolkningen, sårade, och sjuka (Bring, 2011).

Problematiken kring folkrätten är att det endast är ett normsystem, utan någon tvingande tillvägagångssätt. Detta ger staterna utrymme för att endast använda sig av och att följa endast så mycket som önskas. Därför kan systemet utnyttjas och tolkas till staternas egen vinning samt fördel (Bring, 2011).

3.2 Postkolonialism

Postkolonialismen är ett forskningsområde med ett flertal olika perspektiv och teorier, det är svårt att definiera bara ett sätt att beskriva teorin. Det är med hjälp av många infallsvinklar som tillsammans bildar fundamentet för teorin. Den innefattar ett historiskt perspektiv, diskussioner om migration, komplexiteten av slaveriet, land, kön ras, etnicitet men även språk och representation (Ashcroft m.fl., 1995, s.2). Utifrån denna teori flyttas fokus från kolonisatören till den koloniserade, historiskt så beskrivs oftast kolonialismen utifrån erövringar och en utomståendes kontroll över ett annat land tillgångar (Loomba, 2008, s.18).

I regioner som Afrika, Asien och Latin Amerika var det inte bara det territoriella som togs över utan det var även stort ekonomiskt utnyttjande och samtidigt påverkades samhället, den inhemska politiken dominerades och konceptet frihet förändrades under tiden som koloniseringen varade (Grovgoui, 2007, s.239). Två begrepp som har haft stor betydelse för postkolonialismen är kulturer och identiteter, men vi kan även se problematiseringen mellan oppositionen oss och dem. Strukturen mellan den koloniserade och koloniserande är en svår dikotomi som är uppbyggt på kulturella olikheter men även kring konceptet ras och tillhörighet. Stereotyper i rasfrågan är något som går tillbaka långt i historien, européerna och barbarerna. Där relationen mellan kolonisatören och den andre har varierat under historien men även utifrån vilket land som var kolonisten (Loomba, 2002, s.105-106). Interaktionen med lokalbefolkningen var väldigt olika, spanska och amerikans kolonier var mer öppna för de inhemska traditionerna och mixade äktenskap kunde förekomma, britterna däremot var mer strikta i sin förhållningsätt och det var inte tillåtet med varken sexuell eller social umgänge med den lokala befolkningen (Loomba, 2002, s.110-111).

När det skrivs om postkolonialismen syftar inte prefixet ”post” på efter kolonialismen, utan det är snarare att stater och samhällen i nutida kontext fortfarande är starkt präglade av det koloniala arvet (Ashcroft m.fl., 1995, s.119). Om post hade syftat på tiden efter kolonialismen så kvarstår fortfarande problematiken kring definitionen om vems koloniserande som tar slut eller egentligen vems imperium som upphör, då kolonialiseringen är något som har fortgått

under en stor utsträckning av historien (Childs, Williams, 1997, s.1). Med globaliseringen samt efter 11 september ser vi även i nutid frågor kring imperium och erövringspolitik. USAs invasioner i Irak och Afghanistan är exempel på att kolonismen fortfarande är aktuell i dessa frågor (Loomba, 2008, s.1).

I takt med att världen blir mer och mer globaliserad ser vi också en utveckling i det internationella nätverket, där gränser kring land, ekonomi, kultur mer och mer suddas ut, världen förändras sakta men säkert. I centrum av denna globaliserande utveckling kan vi fortfarande se det koloniala arvet och maktutövandet från nya imperier sätter nytt fokus på postkolonialismen över hela världen (Loomba, 2008, s.245).

Historiskt kan vi se de koloniala konflikterna mellan vita och svarta, men den europeiska kolonialismen handlade det mycket om att stärka den ekonomiska utvecklingen i Europa genom att omvandla ickekapitalistiska ekonomier till en mer kapitalistisk och på så sätt fortsätta föda den europeiska ekonomin (Loomba, 2008 s.4-5).

Det är den postkoloniala strukturen, med identiteter, ras, vi mot dem, klasstillhörighet, etnicitet, västvärlden och tredjevärlden som är ett stort fokusområde i den kommande analysen. Relationen mellan dominans och underordning, där västvärlden har utvecklats till att vara toppen av samhällsmodellen och hur nutida rasism samt diskriminering förkommer (Reyes, 2015). Den sociala konstruktionen som följer hierarkin och den postkoloniala maktstrukturen, där det görs skillnad på människor utifrån vilken klass man tillhör, kön eller ras. Denna norm kring identiteterna är ett resultat av den västerländska kulturen som överförs till andra delar av världen (Ibid).

3.3 Universalism

När det skrivs och pratas om universalismen är det oundvikligt att nämna mänskliga rättigheter, dessa rättigheter ses idag som universellt efter flera konventioner, deklarationer och resolutioner (FN, c). Mänskliga rättigheter operationaliserats utifrån den allmänna förklaringen av de mänskliga rättigheterna från världskonferensen i Wien 1993. Där det slogs fast att det är alla stater plikt att skydda sin befolkning och värna om de grundläggande friheterna, detta oavsett politisk system, den ekonomiska statusen samt kultur (OHCHR). ”Rättigheten en har för att den är människa” [min översättning] (Donnelly, 2013, s.7) Det anses vara en norm som staterna ska gå efter och det universalistiska perspektivet kommer även vara en teoretisk utgångspunkt för denna undersökning. Mänskliga rättigheter utgår ifrån

alla människors lika värde och alla ska ha samma skydd (FN, c)

En kritik som framförts mot universalismen är att mänskliga rättigheterna är en västerländsk levnadsätt, att det inte går att implementera på länder och samhällen utanför väst (Howard, 1998, s.97). Men kritiker menar också att andra delar av världen har skapat sina egna versioner av mänskliga rättigheter som i sin tur ska vara mer passande för hur situationen ser ut i just den delen (Howard 1998, s. 98).

Vi kan se att globaliseringen har haft en positiv inverkan på mänskliga rättigheter och fler stater införlivar de, och det står i centrum för stor uppmärksamhet när det kränks. Då grunden samt moralen i mänskliga rättigheter är att det är universell, alla människor ska inkluderas, oavsett religion, kultur, land, kön eller ålder (Unric, a). Även i folkrätten ser vi starka spår av mänskliga rättigheterna och framför allt FN deklaration om mänskliga rättigheter finns universalismen tydligt (Unric).

4 Bakgrund

I detta avsnitt så presenteras bakgrunden till de betydelsefulla begrepp som kommer att undersökas och ligga som grund för uppsatsen. Jag kommer att presentera begreppen Humanitära interventioner, Responsibility to Protect, Suveränitetsprincipen, och Icke-inblandningsprincipen, där jag kommer att redogöra vad som inkluderas i begreppen för att öka förståelsen inför analysen.

4.1 Humanitära Interventioner

Humanitära interventioner har figurerat i modern historia sedan sent 1600-tal, men det är först i nutid, efter kalla krigets slut som det verkligen har tagit fart och antal interventioner har ökat substantiellt. Humanitära interventionen ansågs under 1600-talet vara den styrande normen och inte heller stod den i kontrast med statssuveräniteten. Det var först vid den westfaliska freden som ordningen i statssystemet ändrades och staterna blev helt självständiga (Haldén, 2009, s.120) Humanitär intervention beskrivs oftast som militärt våld för att skydda mänskliga rättigheter, men även demokratin och den internationella freden, det sker även mot det intervenerade landets vilja. Begreppet intervention är starkt kopplat till militärt våld och till folkrätten, för om en intervention, även en humanitär, skulle ske i samråd med det berörda landet och utan militära medel så är det inte, enligt folkrätten, en intervention. Även om det i praktiken inte fungerar så otvetydigt, då det kan finnas tillfällen då militären inte behövs och den humanitära interventionen består av mat, läkemedel eller närvaron av fredsstyrkor (Österdahl, 2004, s.77). Humanitära interventioner definieras oftast som användningen av militärt våld av en stat eller flera stater med syfte att stoppa våldsamma kränkningar av mänskliga rättigheter av andra än ens egna medborgare (Farer, 2003, s.54)

4.2 Responsibility to protect

Responsibility to protect är den nya normen för mänskliga rättigheter och för internationell säkerhet. Det var efter Natos intervention i Kosovo 1999 som FN:s säkerhetsråd hade delade meningar, militärt åtgärdande i krissituationer eller humanitärt åtgärdande. Denna situation ledde fram till frågan, som FN:s generalsekreterare Kofi Annan ställde, kränkning av staternas suveränitet eller kränkning av mänskliga rättigheter? (UN, a). Begreppet humanitära interventioner behövde utvecklas, istället för att se interventionerna som en rättighet att

ingripa ska det se som en skyldighet att skydda. Genom att dela upp begreppet i tre olika pelare utökades sättet att tänka kring interventioner. Konceptet är till för att respektera statssuveräniteten och att interventionerna är mycket mer än att bara ingripa med hjälp av militärt våld (Evans, Gareth, 2009, s.34). Principen utgår i grunden på att alla stater ska skydda sin befolkning från lidande men om staten misslyckas med detta eller inte vill så faller ansvaret på det internationella samfundet (Björkdahl, 2014, s.428) Den första paragrafen i Responsibility to protect erkänner man att det primära ansvaret att skydda befolkningen ligger på staten och att suveränitet innebär ansvar att skydda från humanitära katastrofer (ICISS s. XI).

Begreppets grundprincip är uppbyggt på tre pelare

1. Skyldighet att förhindra.

Att förebygga en humanitär kris, undersöka vad som kan ligga bakom. Vilka är de direkta och indirekta orsakerna till den systematiska kränkningen av mänskliga rättigheter, eller folkmord (Ibid).

2. Skyldighet att reagera

Vid situationer då stora humanitära kriser kan inträffa är skyldigheten att reagera med hjälp av avpassade åtgärder. Ekonomiska sanktioner och internationellt åtal kan vara exempel på sådana åtgärder. Endast i extrema fall kan det leda till en militär intervention, det ska dock endast användas som en sista utväg och endast vid fall som chockar det mänskliga sinnet (Ibid).

3. Skyldighet att återbygga

Förhindra att ytterligare våld uppkommer och ge bistånd, hjälpa till med återuppbyggnad, samt utreda de bakomliggande orsakerna som interventionen hjälpte till och var avsedd att stoppa. (Ibid)

4.3 Suveränitetsprincipen

Den är föredraget vid den Westfaliska freden 1648 som är grundsten för det moderna statsystemet och har haft stor betydelse för hur det internationella systemet är uppbyggt (Hallenberg, 2009, s.39). Det politiska systemet som grundades ur westfaliska freden bygger på ett anarkistiskt system att alla stater är likvärdigt suveräna, det erkänns ingen högre auktoritet inom sitt territorium än staten och att mångfalden av stater är likställa med varandra juridiskt (Haldén, 2009, s.120). Det blev en omfördelning i makten och staternas struktur, som inte längre var hierarki jämnades ut och blev utplanad (Bring, 1998, s.725). Därför har inget annat land rätt att ingripa i en annan stats interna angelägenheter, såsom politiskt beslutfattande (säkerhetspolitik.se). Det är staterna som är de fundamentala aktörerna i det internationella systemet och i FN stadgan artikel 2 skrivs det att ” Ingen bestämmelse i denna stadga berättigar Förenta Nationerna att ingripa i frågor, som väsentligen falla inom vederbörande stats egen behörighet (..)” (FN, b) Principen om icke-interventioner artikel 2 (4) där förbjuds stater att använda våld och militär gentemot andra stater och därmed skyddas statens territoriella suveränitet. Det förtydligas i artikeln att *hot om våld* är förbjudet, att en annan stat inte får tvinga staten att ändra på hur det politiska beslutfattandet ska se ut eller likande (Bring, 2002, s.71). Suveränitetsprincipen anses vara en viktig del av FN stadgan då de slår fast att alla länder är suveräna under internationell lag.

4.4 Icke-inblandningsprincipen

Är ett, inom folkrätten, förbud för stater att lägga sig i andra staters interna angelägenheter (Bring, 2015). I FN stadgan artikel 2 (7) kan vi läsa om att andra stater inte kan bruka sig av våld mot en annan stat och att FN inte kan få blanda sig i medlemsstaternas inrikes politik, kultur eller ekonomi om det inte kan ses som ett hot mot den internationella freden eller säkerheten (FN, b).

5 Tidigare forskning

Ämnet kring humanitära interventioner är väl utforskat och det finns en stor kvantitet med böcker, uppsatser och forskning som behandlar detta ämnet. Mycket av forskningen bearbetar även folkrätten i samband med humanitära interventioner. De senaste 20 åren har det framförallt varit Kosovo och Rwanda som används i de flesta fall som analysenheter när det skrivs om interventioner. Detta då båda fallen ses som misslyckande utifrån mänskliga rättigheter, i Rwanda dog det ungefär en halv miljon människor och oenigheter i säkerhetsrådet ledde till en utebliven intervention i Kosovo. (Unitedhumanrights, UN, d) Det finns mycket litteratur i ämnet, både folkrättsligt som undersöker huruvida interventionerna är legitima men även kring det bakomliggande beslutsfattandet och var det egentliga ansvaret ligger för att inte mänskliga rättigheter ska kränkas.

I boken *Humanitarian Intervention and International Relations* (Welsh, Jennifer, 2004) diskuterar författarna kring humanitära interventioner i en efter 11 september värld, utifrån fall som Somalia, Rwanda m.fl., vilka problem som uppstår vid militärt våld för humanitärt syfte.

Mycket av den tidigare forskningen lägger stor vikt vid internationell rätt, avkolonisering, utvecklingssamarbete men även de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet har stått mycket i centrum och hur de har agerat samt argumenterat i diverse humanitära katastrofer (Gustavsson, Tallberg, 2006, s. 419). Ramesh Thakur undersöker i sin bok *The United Nations, Peace and Security* (2006) FN:s roll i olika konflikter och strukturerna vid interventioner. Thakur beskriver även spänningen som har uppstått mellan FN och USA, där han ägnar sig åt att förklara, undersöka och beskriva krisen som uppstod i Irak 2003.

I *Humanitarian Intervention – Ethical, Legal, and Political Dilemmas* (Holzgrefe & Keohane, 2003) diskuteras just de dilemman som kan uppstå vid humanitära interventioner, den tunna gränsen mellan statsuveräniteten och skyddandet av de mänskliga rättigheterna. Det diskuteras även kring interventionerna efter terrorattacken den 11 september och hur det internationella politiska klimatet har förändrats.

5.1 Operationalisering

För att underlätta för läsaren väljer jag att förtydliga några av begreppen jag använder mig av i undersökningen och i analysen av mina fall. När det skrivs om interventioner i uppsatsen

syftar det till att en tredje part går in i ett krigshärjat område för att vidta åtgärder, i denna undersökning kommer det vara FN som ingriper av humanitärt skäl i konflikter. Jag kommer även att utgå ifrån mänskliga rättigheter och det operationaliseras utifrån FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna som antogs 1948. "Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap" (FN, c).

Jag kommer i undersökningen utgå ifrån FN:s säkerhetsråds resolutioner och de är de fem permanenta medlemmarnas argument som kommer användas i min analys. Säkerhetsrådet består av femton medlemmar varav fem av dem är permanenta, Kina, Ryssland, Frankrike, Storbritannien och USA. Dessa medlemmar har även vetorätt, något som används flitigt och minskar rådets kraft att handla i situationer av konflikt (FN, d) Det är enligt FN-stadgan säkerhetsrådet som ska verka för internationell säkerhet och att uppmana till fredliga lösningar vid eventuella tänkbara konflikter. Om den internationella freden kan vara hotad kan konsekvenserna övergå till sanktioner, vilket kan vara ekonomiska eller avbrytandet av kommunikation. I första hand ska icke-militära interventioner tillämpas på det drabbade området, men om det ses vara otillräckliga kan ett militärt ingripande användas (Strömberg, Melander, 1989, s.109, s.120-123).

6 Empiri

I detta avsnitt redovisas de resolutioner och mötesprotokoll där säkerhetsråden argumenterar för interventionerna. I första stycket kommer protokollen om Somalia att behandlas och sedan i den andra delen behandlas Libyens protokoll. Det kommer även att presenteras en kort bakgrund till konflikterna samt oroligheterna i respektive land för att öka förståelsen inför analysen.

6.1 Fall Somalia

Under början av 1990-talet pågick det oroligheter i Somalia då den sittande diktatorn blev störtat i en kupp, som ledde till en svår humanitär kris. Det som hade kunnat vara början på demokratiska framsteg utvecklades istället till ett inbördeskrig mellan olika milis klaner och tungt beväpnade strider pågick i huvudstaden. Vid denna tidpunkt inträffade det samtidigt en allvarlig torka vilket ledde till en förödande humanitär katastrof för Somalias befolkning. Svält, undernäring och sjukdomar var ett faktum för närmre 4,5 miljoner och många av dem tvingades på flykt ifrån sina hem. Även många av striderna i landet inträffade på den bördiga delen vilket resulterade i kombination med torkan att jordbruket inte kunde försörja folket med mat. Internationella hjälporganisationer som befanns sig i landet uppmanade FN att skicka hjälp. FN uppskattar att ungefär 300,000 människor dog i oroligheterna, där en stor del tros vara barn (UN, b). Utifrån detta antog säkerhetsrådet en mängd olika resolutioner för att stoppa våldet. Det är en av dessa resolutioner som kommer att ligga som grund för analysen.

6.1.2 Resolution 794

Då situationen i Somalia fortgick som tidigare och inte blev bättre trots de fem tidigare resolutionerna, då den humanitära hjälpen inte nådde fram, så fick säkerhetsrådet samlas igen för att rösta om det blev en resolution 794. Detta skedde den 3 december med samma medlemmar som röstat fram tidigare resolutioner och den blev enhälligt framröstad. Det är de fem tidigare resolutionerna (733, 746, 751, 767 och 755) och rekommendationerna som gjordes inför konflikten som utgjorde grunden för den nya resolutionen (UN, b). Den inleds med att poängtera den komplexa, unika och extraordinära situation som råder i Somalia vilket gör att det krävs sällsynta och omedelbara åtgärder som svar på den (Förenta Nationerna, 1992a s.1). Som ett resultat av konflikten och att de humanitära förnödenheterna inte kommit

fram kan det ses som ett hot mot den internationella freden och säkerheten. Rapporter om fortsatt kränkning av internationell rätt har mottagits, inklusive rapporter om våldsamheter mot personalen som arbetar med att hindra det mänskliga lidandet och på humanitära organ (Ibid s.2). Säkerhetsrådet uttrycker oro kring de rapporter som inkommit kring att maten som levererats till de svältande blir plundrade och transporter med humanitära förnödenheter blir attackerade. Generalsekreterarens mening om att situationen inte är tolererbar delas av säkerhetsrådet, förutsättningarna för FN:s principer för Somalia behöver ses över, och att vissa operationer som skapats vid tidigare resolutioner inte är en lämplig reaktion på omständigheterna (Ibid s.3). Det krävs i resolution 794 att alla parterna i konflikten ska upprätthålla en vapenvila och samarbeta med FN:s utsända militär som denna resolution kommer att tillåta. De ska även underlätta FN:s arbete så att de kan hjälpa folk i nöd, de fientliga parterna uppmanas även att sluta bryta mot internationell humanitarrätt, speciellt nämns de handlingar som förhindrar utdelningen av mat och medicin. Ett erbjudande från ett av medlemsländerna, USA, som går ut på att upprätta en operation som ska skapa en säker miljö för humanitära hjälpinsatser, och erbjuder andra medlemsländer att delta i operationen. Det auktoriseras även att använda sig av alla nödvändiga medel för att uppnå en säker miljö i Somalia, medlemsstaterna uppmanas att bidra med militära trupper och finansiellt om möjligt (Ibid, s.3). Den godkänner även tillåtelse att använda alla nödvändiga medel för att implementera och upprätthålla vapenembargot som införts i resolution 733. Närliggande länder uppmanas att hjälpa och att ge lämpligt stöd för att upprätthålla denna och andra resolutioner (Ibid, s.4).

Kina – uttrycker djupt oro och bekymmer inför den försämring situationen i Somalia som lett till stor materiella och egendoms förluster, men även att den har kostat många människors liv. De tar upp att det humanitära biståndet och förnödenheterna som skickats har hindrats i sin väg fram till de som behöver det mest. Den kinesiska delegationen är därför väldigt oroad över situationen och menar att FN borde ta till kraftfulla och explicita åtgärder för att lösa situationen då det inte finns någon regering i Somalia (Förenta nationerna, 1992b, s.16). De reserverar sig dock över att vissa länder har fått tillåtelse att använda militära medel i konflikten då det kan förstöra FN:s kollektiva roll, men röstar ändå ja inför resolutionen (Ibid, s.17). De är överens med generalsekreteraren om att kraftfulla åtgärder krävs men är inte nöjda med att resolutionen godkänner att vissa länder använder våld (Ibid, s.18).

Ryssland – inleder med att säga att Somalia är ett land av kaos och att miljoner av somalier riskerar att dö på grund av svält. Att säkerhetsrådet tidigare försök har misslyckats med att

skydda befolkningen och att förnödenheterna inte når fram (Ibid, s.26). Ryssland menar att det är nödvändigt av internationella samfundet att ta till snabba och ytterligare åtgärder inför situationen. Ryssland röstar för resolutionen då de menar att det är samfundets plikt att stoppa det mänskliga lidandet och menar att situationen kräver att de går in med militära trupper för att säkerhetsställa det humanitära stödet till befolkningen (Ibid, s.27).

Frankrike – påpekar att åtgärderna som tagits tidigare av säkerhetsrådet inte har varit tillräckliga, de menar även att situationen har utvecklats till att bli oacceptabel och att samfundet måste vidta kraftfulla åtgärdande (Ibid, s.28). Frankrike välkomnar även förslaget från USA, där en etablering av en bredare internationell operation som ska skapa förutsättningar så att hjälpinsatserna når befolkningen (Ibid, s.29). De hoppas att de stridande parterna i Somalia samarbetar så den humanitära operationen kan utföras utan våld men menar att det ändå kan bli nödvändigt att använda sig av våld. Slutligen uppmanar Frankrike alla inblandande parter att försöka nå en politisk lösning och för att upprätta en Somalisk stat (Ibid, s.30,31).

Storbritannien – Problematiken i Somalia enligt Storbritannien är den bristande säkerheten som förhindrar att hjälpen kommer fram. De menar att det finns en betydande relation mellan mat och säkerhet, det som behövs för att hantera situationen men humanitära krisen är en ökad säkerhet (Ibid, s.33). Detta är något som säkerhetsrådet försökt göra i de fem föregående resolutionerna men inte lyckats med. Därför anser de att ett annat tillvägagångsätt är nödvändigt och välkomnar USAs förslag med erbjudande om resurser för att göra den möjlig (Ibid, s.34). De avslutar med att säga att det är av största vikt att de somaliska representanterna inser att säkerhetsrådet inte önskar att lägga sig i landet interna angelägenheter utan det är den humanitära krisen som de inte kan låta fortgå (Ibid, s.35).

USA – menar att deras ja till resolutionen är för att finna en lösning på det mänskliga lidandet i Somalia. Resolutionens mål är att upprätta en säker miljö för det humanitära biståndet och att hjälpen nås av det som behöver den mest. Även om resolutionen godkänner användandet av våld så menar USA att uppdraget är fredlig och att våld bara används när det behövs för att uppnå målet. USA menar att deras hjälp endast är fredligt, att de inte har några andra syften med att vara i landet och de kommer inte vara kvar längre än nödvändigt (Ibid, s.36). Det påpekar att genom en säker miljö så kan somalierna bygga upp landet igen och att militär våld inte kan ersätta politiskt försoning utan det måste ske utifrån somaliernas egna händer (Ibid, s.37-38).

6.1.3 Analys Somalia

Det är tydligt utifrån resolutionens textutformning och många av argumenten från medlemsländerna att oron för människorna i landet samt den katastrofala humanitära situationen är ett stort fokus (Ibid, s.26). De fem permanenta medlemmarna trycker alla på vikten att stoppa konflikten och minska det mänskliga lidandet. Det är inget av argumenten som medlemsländerna anger som kan tolkas utifrån ett eget intresse i själva landet, men att konflikten börjar utveckla ett hot mot den internationella säkerheten (Förenta Nationerna 1992a, s.2).

När det appliceras ett postkolonialt perspektiv på argumenten och konflikten kan det tolkas utifrån en krock i de olika, ”första och tredje världen” som den internationella maktstrukturen har skapat (Loomba, 2008 s.4-5). De universella rättigheterna som säkerhetsrådet använder som argument för resolutionen är skapta av västerländska länder och som sedan gjorts till en standard för att därefter appliceras på ett land som har en annan samhällsstruktur samt som skapat sig egna versioner av mänskliga rättigheter. Utifrån en postkolonial teori kan det därför även diskuteras om en påtvingad applicering av de västerländska rättigheterna inte alltid är fördelaktigt för den somaliska konflikten utan snarare kan verka för att infektera konflikten ytterligare.

Konflikten utspelar sig i ett land som tidigare har varit koloniserat av länder i Europa och det kan fortfarande se tydliga spår av det koloniserade arvet. Den tydliga maktstrukturen som lever kvar från den koloniala tiden kan vi se i beroendeställningen som Somalia sitter i. Med ett land som befinner sig i kris, sjukdomar och svält så är befolkningen i Somalia beroende av den humanitära och militära hjälpen som FN erbjuder. Denna förställning som västvärlden själva har skapat, det som vi kan urskilja i argumenten är den tydliga vi och de ”andra” tänkandet och argumenten bygger oftast på de värderingar samt normer som västvärlden har skapat, som anses vara det överlägsna sättet (Loomba, 1998, s.105-111). När det applicera ett postkolonialt perspektiv på konflikten se vi de tydliga historiska kopplingarna till Somalia som ett utvecklingsland och att det är maktstrukturen som styr interventionen. Trots att mycket av fokus ligger på den humanitära krisen kan det urskiljas en oro för stormakternas egen säkerhet (Reyes, 2015). Därför kan det tolkas som utifrån postkolonialismen att initiativen om interventionen i det krigsdrabbade Somalia styrs av ett eget säkerhetsintresse ifrån de västerländska länderna.

I resolutionen men även mer konkret utifrån USAs argument som menar att huvudpunkten är

att förändringen måste komma inifrån, på initiativ från somalierna själva och utifrån deras egna händer (Förenta Nationerna 1992b s.37-38). Vilket kan uppfattas komma ifrån suveränitetsprincipen och icke-interventionsprincipen som förklarar att en politik förändring måste komma inifrån utan någon yttre påverkan (Bring, 2002, s.71).

Det går även att urskilja från många av ländernas argument, Frankrike, Kina t.ex. att Somalia inte längre har en regering, ett resultat av den långa tiden kantat av kaos och därför påverkas inte landets suveränitet av det militära våldet som resolutionen godkänner (Förenta Nationerna 1992b, s.16, 30). Argumenten som förs är helt i linje med hur folkrättens del angående mänskliga rättigheter i centrum som det centrala och största bekymret.

Det som går att utläsa av medlemsländernas argumentation inför resolutionen är att den humanitära krisen i Somalia inte längre bara påverkar den somaliska befolkningen och kan inte längre ses som en intern konflikt utan det är något som påverkar även internationellt. Att krisen har utvecklats till att bli ett hot mot den internationella freden och säkerheten, därför menar många av i sina argument att de inte bryter Somalias statssuveränitet genom att använda sig av en militär intervention då krisen kan utvecklats till att påverka medlemsländernas säkerhet utöver den interna säkerheten. Det går även i linje med de argumenten som många av länderna nämner, att Somalia betraktas som en kollapsad stat och därför skulle inte vid en möjlig militär intervention dess suveränitet brytas eller kränkas (Ibid, s.16, 30). Det i kombination med en potentiellt internationell påverkan medför en acceptans gentemot godkännandet av en militär intervention i relation mot den territoriella integriteten (FN, b).

Kina, det medlemslandet som trots att de röstar ja till resolutionen reserverar sig inför användandet av det militära våld som det godkänner (Förenta Nationerna 1992b, s.17), i linje med att hålla landet suveränitet intakt och icke- inblandningsprincipen. Då det ju i enlighet med FN-stadgan som förbjuder stater att använda våld och militär gentemot andra stater (Bring, 2002, s.71). Kinas tydliga motvilja gentemot våldet i resolutionen är enligt dem själva kopplat till att de kan förstöra FN:s roll som normskapare och kollektiva roll. Då det är enskilda aktörer som kommer att utföra denna aktion och därför endast representera sig själva istället för FN som kollektiv (Förenta Nationerna 1992b, s.17). Även om Kina motsätter sig användandet av våld som resolutionen godkänner, inte bara då detta framstår som ett kränkande av landet suveränitet utan det kan även tolkas som att en FN operation ska utföras gemensamt.

Det går att urskilja en liten intern oenighet mellan om statssuveräniteten är mer värdefull än

vad de mänskliga rättigheterna är, men trots det uttrycks det tydligt från alla medlemmar en djup oro för befolkningen i Somalia och deras välbefinnande. Alla fem medlemsländerna röstade ja till resolutionen av humanitära skäl snarare än att värna om statssuveräniteten, detta rättfärdigas utifrån att Somalia ses som en kollapsad stat och att konflikten inte längre är en intern angelägenhet.

6.2 Fall Libyen

Det är ett resultat av den växande motståndarrörelsen, protesterna och sammandrabbningarna i Tunisien under 2011 som spred sig till när liggande länder. Egypten, Algeriet, Libyen är bara några av de länderna som kämpade för bättre levnadsvillkor, demokratisering och mänskliga rättigheter. Det var starten på den arabiska våren som sedan skulle utvecklas till ett fullskaligt inbördeskrig i Libyen. Då den dåvarande regimen, al-Gaddafi kontinuerligt utförde bombattacker mot sin befolkning så röstade det fram resolution 1973 en flygförbudszon över Libyen med hopp om att det skulle hindra Gaddafi från att skada sin befolkning (UN, c). Motståndarrörelsen dödade tillslut Gaddafi under hårt kritiserade omständigheter och inbördeskriget var officiellt slut. Trots detta präglas det nästkommande åren av blodiga sammandrabbningar mellan olika milisgrupper och regeringens makt blir mer och mer svag. Under 2013 uppskattades det till att ungefär hundra tusen människor var på flykt i Libyen och tusentals civila har mist sina liv under oroligheterna (Globalis) (Säkerhetspolitik, c) (UNHCR).

6.2.1 Resolution 1973

På mötet 6498 den 17e mars 2011 finns alla länder som medverkade vid tidigare resolutioner närvarande. Denna resolution är ett resultat av att den libyska regimen inte har levt upp till besluten som tog vid de föregående resolutionerna (Förenta Nationerna, 2011a, s.1). Resolution 1973 kräver ett omedelbart eldupphör från överse Al-Gaddafi, det innebär en implementering av en flygförbudszon så regimen inte kan använda sig av luften för att skada sin befolkning, med undantag för flyg med humanitära förnödenheter och hjälp (Ibid, s.2). Flygförbudet införs så att den humanitära hjälpen lättare kan ta sig fram men även för att försöka förhindra införandet av vapen i landet. Resolutionen ger medlemsstaterna tillåtelse att vidta alla nödvändiga åtgärder som behövs för att skydda den civila befolkningen och områden som hotas av angrepp (Ibid s.3). Efterlevnaden av vapenembargot kommer att

skärpas och regimen kommer att nekas tillgång till medel som kan skada befolkningen (Ibid, s.4). Personer som är i relation med familjen Gaddafi läggs till på listan över frysta tillgångar samt reseförbud (Ibid, s.5). Det uttryckts djupa oro kring de systematiska kränkningarna av mänskliga rättigheterna, det upptrappade våldet och bestämt uppmanas Libyen regim att säkerhetsställa så att den civila befolkningen är skyddad (Ibid, s.1). Säkerhetsrådet fördömer situationen och hur den libyska regeringen har agerat, det bedöms även att situationen i Libyen är ett hot mot den internationella freden och kräver att den libyska regeringen ska leva upp till kraven om internationell rätt (Ibid, s.2).

Det tillkommer inget nytt i resolutionen och är i största grad den samma som de fem föregående med vapenembargo, reseförbud och frysta tillgångar. Men det som uppfattas är att tonen är skarpare, och det ställs högre krav på medlemmarna i säkerhetsrådet att agera i situationen och att säkerhetsställa att de krav som ställs på regimen levts upp till. Resolution 1973 blev inte enhälligt framröstad utan 10 länder röstade för, ingen röstade emot men 5 länder, Brasilien, Kina, Tyskland, Ryssland och Indien avstod från att rösta (Förenta Nationerna, 2011b s.3).

Frankrike – inleder med att tala om den förhoppningen som arabiska våren förde med sig, hopp om demokratiska övergångar och luften fylld av frihet. Men även beklagar att de tidigare försöken att stoppa våldet med resolutionerna inte har gett någon effekt utan att situationen istället har förvärrats (Förenta Nationerna, 2011b, s.2). Våldet mot befolkningen har bara ökat och åtgärderna som tog i resolution 1970, vapenembargo, sanktioner mot Al-Gaddafi med familj och uppmaningen om ett slut på de systematiska kränkningarna av de mänskliga rättigheterna. Trots detta är kränkningar värre än någonsin och de uppmanar de andra medlemsländerna att rösta för resolutionen då de anser att de inte kan överge och lämna civilbefolkningen i Libyen åt sitt öde. Det trycker även på att tiden är knapp och att bördan på säkerhetsrådets axlar ökar med varje dag, kanske även varje timme som går. Frankrike understryker gång på gång i sitt korta tal hur viktigt det är för säkerhetsrådet att inte agera försent (Ibid, s.3).

Storbritannien – inleder sitt tal med att säga att den libyska regimen har förlorat all sin legitimitet i användandet av krigsvapen mot sin befolkning. Påvisar även att den libyska regimen inte visar några tecken på att upphöra med sina attacker på civilbefolkningen utan tvärtom trappat upp dödandet samt att de har ignorerat de krav som säkerhetsrådet ställt i de föregående resolutionerna. De påvisar att syftet med resolutionen är tydlig, att få slut på våldet, att skydda den libyska befolkningen och att låta befolkningen få bestämma över sin

egen framtid fritt från tyranni. Storbritannien avslutar med att säga att det visas tydligt att säkerhetsrådet står bakom civilbefolkningen och deras universella värden genom att anta resolutionen och dess åtgärder (Ibid, s4).

USA – Trots de tidigare resolutionerna och åtgärderna som införts mot regimen så fortsätts det missbrukas de grundläggande rättigheterna för Libyen folk. Men antagandet av denna resolution så svarar säkerhetsrådet på befolkningens rop på hjälp och rådets uppgift är klar, att skydda oskyldiga. Arabförbundet har uppmanat säkerhetsrådet att vidta åtgärder för att skydda befolkningen och införa en flygförbudszon. USA påvisar då att genom att anta denna resolution så bemöts detta på ett kraftfullt sätt då resolutionen kräver ett omedelbart stopp på våldet, ett totalt eldupphör och inga fler angrepp på civila. Genom att anta resolutionen och som ett svar till Libyens befolkning så godkänner säkerhetsrådet användandet av våld, vapenembargot förstärks och godkänner sanktioner mot de som bryter mot embargot. De avslutar med att säga att USA stödjer den libyska befolkningen och deras universella rättigheter (Ibid, s.5).

Ryssland – Inleder med att förklara att på grund av olika principer så väljer Ryssland att avstå röstningen av denna resolution. Men de understryker ändå att deras ståndpunkt gentemot våld riktat mot civilbefolkningen förblir oförändrad och att kränkningar mot mänskliga rättigheter och internationell humanitärrätt måste stoppas. De menar att den libyska regimen inte har levt upp till de krav som ställs i tidigare resolutioner och kräver att de omedelbart gör de. När Arabförbundet kom med en begäran om ett flygförbud mötte Ryssland de åsikter villigt men de menar att de inte fick svar på de frågor som gällde själva utformningen av resolutionen. Frågor som - hur flygförbudet skulle verkställas eller vilka regler som skulle gälla vid zonen och vilka begränsningar det var på våldsbruket. Ryssland menade att utformningen av själva resolutionen har större omfattning än det som Arabförbundet ursprungligen har bett säkerhetsrådet om och vissa delar av texten kan bredda väg för en fullskalig militär intervention. De understryker att de är förespråkare för att skydda civilbefolkningen och att det är de humanitära värdena som gör att de inte lägger in sitt veto mot resolutionen. Men att Ryssland tror istället på att en vapenvila är det mest effektiva sättet att skydda befolkningen. De menar att de föreslagit en resolution baserad på vapenvila och att flera medlemsländer har visat stöd för en mer fredlig lösning men att andra medlemmar av rådet har en passion för att använda sig av våld (Ibid, s.8).

Kina – som också avstår från att rösta, inleder med att uttrycka sin oro för hur situationen i Libyen hade försämrats och att de stödjer säkerhetsrådet i arbete med att stabilisera

situationen och stoppa våldet mot den civila befolkningen. Däremot menar Kina att säkerhetsrådet alltid måste följa FN-stadgan och normerna kring folkrätten. Därför bör suveräniteten och landet territoriell integritet respekteras genom att försöka lösa konflikten med fredliga medel och att Kina är emot användandet av våld i internationella relationer. I likhet med Ryssland påvisar de frågor inför resolutionen som inte besvarats och att vissa delar av resolution har Kina allvarliga svårigheter med. Tillsammans med de delarna av resolutionen och de speciella omständigheterna i Libyen gör att Kina avstår från att rösta (Ibid, s.10).

6.2.2 Analys Libyen

Mötet inför resolutionen 1973 tog plats ungefär 19 år efter konflikten i Somalia och tonen i mötet är märkbart hårdare. Medlemmarna uppmanas att agerar i konflikten och det godkänns även att ta till alla nödvändiga åtgärder för att uppfylla kraven. Medlemsländerna inleder alla sina argument med att uttrycka sin negativa ståndpunkt inför den libyska regimens användande av våld gentemot sin befolkning. Vi kan även inför denna resolution dra paralleller från argumentationen till universalismens - alla människors lika värde och rätt till skydd (Donnelly, 2013, s.7). Just mänskliga rättigheter tar upp mycket av respektive länders tal och står i centrum angående diskussionen om det ska intervenseras eller inte. I tre av länderna argument, Storbritannien, USA och Frankrike, så ligger den största fokusen på en universalistisk argumentation, med mänskliga rättigheter och oro för landets befolkning snarare än på statsuveräniteten. Vilket går i samma linje som responsibility to protect, när regimen misslyckats med att skydda sin befolkning så går ansvaret över till det internationella samfundet (ICISS, s.XI).

Den interna konflikten i säkerhetsrådet kan vi se är den paradoxala roll som interventionen innebär, det kommer användas internationellt militärt våld i ett försök att minska det pågående våldet i landet. Vilket är den största anledningen till att Ryssland och Kina väljer att inte rösta inför resolutionen, men eftersom de inte väljer att lägga in sina veton kan det ses som ett tecken på den oro som de känner inför befolkningen i landet. Kina är det landet som nämner folkrätten i sitt argument (Förenta Nationerna, 2011b, s.10) och påminner säkerhetsrådet att det måste respekteras, att vid godkännandet av att använda våld i interventionen så brister även respekten för Libyens interna suveränitet och därför förespråkar de för icke-inblandningsprincipen.

Det är inga av länderna som nämner responsibility to protect direkt men det läggs stor vikt vid mänskliga rättigheter. Frankrike menar att det är upp till säkerhetsrådet att ta på sig ansvaret för befolkningen eftersom regimen misslyckats med det och de andra ländernas tal innehåller samma skäl om att regimen har misslyckats med att skydda sin befolkning och vikten bakom detta. Godkännandet av resolutionen är helt i linje med universalismen och responsibility to protect, problematiken uppstår när ett godkännande av resolutionen innebär en militär intervention som kan ses direkt kränkande mot den territoriella integriteten (Bring, 2002, s.71). FN-stadgan artikel 2 (7) återfinns icke-inblandningsprincipen, där det står att en stat inte får bruka våld mot en annan stat och att FN inte får blanda sig i en stats interna angelägenheter om det inte utgör ett hot mot den internationella freden. I enlighet med icke-inblandningsprincipen och FN-stadgan artikel 2 (4) som förbjuder stater att bruka militärt våld mot en annan stat (FN b), så kan det utifrån argumenten inför resolutionen som godkänner användandet av militärt våld att medlemsländerna anser att situationen i Libyen bedöms vara ett hot mot den internationella freden och säkerheten och därmed sin egen säkerhet.

Det framgår inte utifrån hur länderna väljer att presentera sina argument att det skulle finnas några dolda egna motiv bakom framröstande av resolutionen, men det går att dra paralleller till den postkoloniala strukturen som finns i argumentationen. Libyen precis som Somalia är en gammal kolonialmakt, har en kolonial statsbildning samt anses vara utvecklingsländer. Därför kan vi se att postkolonialismen genomsyrar argumentationernas perspektiv på konflikten med nationella egenintressen och en global maktbalans (Loomba, 2008, s.18). Utifrån hur argumenten läggs fram går det även att utläsa hur säkerhetsrådet ser det som sin moraliska rätt och sitt ansvar att skydda befolkningen från det tyranni som pågår och därför anser sig själva som undsättarna, vilket bara bygger på klyftan och maktbalansen mellan utvecklingsländerna och västvärlden. Där Libyen, både regimen men även befolkningen hamnar i en underlägsen maktposition gentemot säkerhetsrådet och västvärlden. Den postkolonialistiska aspekten är att västvärlden har satt reglerna för hur agerandet kring interventionen ska se ut, inte bara i Libyen utan alltid, oavsett om det handlar om statssuveräniteten, mänskliga rättigheter eller makt. Därför hamnar framförallt de fem permanenta medlemmarnas intressen automatiskt i förgrunden som en påtaglig inverkan på landet (Reyes, 2015). Därmed kan man dra slutsatsen om att västvärlden sprider sina tankegångar kring samhällsuppbyggnader och politiska system till resten av världen i kombination med humanitära interventioner.

Postkolonialismen är även framträdande i språkbruket i resolutionen samt i argumentationerna

som presenteras. Där säkerhetsrådet, västvärlden, utför interventioner, hjälper landet samt räddar situationen. Men utifrån resolutionen och argumenten framkommer det att arabförbundet har bett säkerhetsrådet om hjälp i situationen. Så om man vänder på den postkoloniala diskursen så kan man resonera kring situationen där utvecklingsländerna anser sig ha rätt att få hjälp i krissituationen då västvärlden har varit med att forma samhällsstrukturen som den ser ut idag.

6.3 Sammanfattning analys

I den första resolutionen och argumenten angående Somalia diskuteras det mycket kring humanitär kris, mänskligt lidande och universella rättigheter men mänskliga rättigheter nämns inte. I resolutionen och argumentationen angående Libyen så nämns mänskliga rättigheter vid ett flertal tillfällen, vilket visar att diskursen kring humanitära interventioner och responsibility to protect har utvecklats över tiden. Ett av länderna använder sig av termerna kring responsibility to protect vid sitt argument inför resolutionen i Libyen, medan de andras uttalande inte är lika precisa, men grunden till deras uttalande syftar ändå på det humanitära innehållet i principen.

Humanitära interventionen är något som västvärlden har skapat och sedan använder sig av i krigsdrabbade utvecklingsländer. Men även om intentionen är att göra gott, sluta fred och anlägga återuppbyggande åtgärder återfinns det en postkolonialistisk spiral där västvärlden hjälper till att bygga upp samhället igen med, avsiktligt eller oavsiktligt, västerländska mått, strukturer och influenser.

Den största skillnaden på interventioner är att när krisen utspelades sig i Somalia så ansåg de flesta medlemmar i säkerhetsrådet att det inte fanns en fungerande regering, att Somalia kunde ses som en kollapsad stat och därför bröt man inte heller mot landet suveränitet vid en militär intervention. Vid interventionen i Libyen så var det regimen som utförde de systematiska kränkningarna mot civilbefolkningen men krisen ansågs vara så djup att den var ett hot mot den internationella freden och säkerheten. Därför anses inte någon av interventionen enligt säkerhetsrådet, bryta mot någon av ländernas suveränitet, trots mindre protester både ifrån Ryssland och Kina.

Vid en jämförelse av argumenten inför respektive intervention så går det att urskilja en viss skillnad. Trots att resolutionen för Somalia innebär användandet av militärt våld så är det ingen av länderna förutom Kina som visar någon direkt motvilja till det. Länderna anser att

konflikten inte längre är en intern angelägenhet och därför bryts inte landets suveränitet. I resolutionen för Libyen är även där motiven för interventionen humanitära men det godkänds även där användandet av militärt våld. Många av länderna tar upp argument ifrån responsibility to protect och därför anses att det är nödvändigt att använda sig av våld. Resolutionen i Somalia röstade alla medlemsländer för, men resolutionen i Libyen så väljer Ryssland och Kina att lägga ner sina röster. Främst för att de anser att militärt våld kan utvecklats till ett fullskaligt krig och att metoderna som presenteras anses vara ineffektiva. (Förenta Nationerna 2011b, s.8). Det går därför att se en viss reservation inför användandet av våld i Libyen som inte var lika påtaglig inför interventionen i Somalia.

Det är inte mycket som skiljer argumenten kring resolutionerna åt. Universalismen genomsyrar båda resolutionerna och alla länder argumenterade för att respektera folkrätten och ländernas suveränitet. Det avslöjas inte om det kan finnas nationella intressen inblandade i hur länderna väljer att rösta utan det är de systematiska kränkningarna av de universella rättigheterna som anses vara den största anledningen.

7 Slutsats och Diskussion

Det vi kan se utifrån argumenten inför interventionerna är att det är universalismen med mänskliga rättigheterna som är största fokus. För att besvara frågan kring hur säkerhetsrådets argument gällande humanitära interventioner förändrats över tiden och hur argumenten står i kontrast till ländernas suveränitet så kommer jag att diskutera argumenten nedan och påvisa de olika argumenten och intentioner som finns kring humanitära interventioner.

Denna uppsats har varit en jämförande teorianvändande analys av argumenten inför interventionerna av Somalia och Libyen. Med ett tidsspänn på runt 20 år för att se om det finns några skillnader i argumenten efter att principen om responsibility to protect implementerades och om det har påverkat säkerhetsrådets argument kring länderna suveränitet.

Det vi kan se är att USA, Frankrike och Storbritannien är de som är mer positivt inställda till besluten som säkerhetsrådet tar inför både interventionen i Somalia och i Libyen. Så ser vi även att det är Ryssland och framförallt Kina som tar ställning gällande länderna suveränitet samt principen om icke-interventionen med en mer negativ inställning till resolutionerna. Det är icke-interventions princip som reglerar humanitära interventioner och lämnar inte i tillämpningen stora marginaler för ett godkännande av säkerhetsrådet (FN, b).

Vi kan även dra slutsatsen utifrån argumentationen och att det är västerländska länder som är de permanenta medlemmarna så genomsyras det av postkolonialismen. Detta kan vi se i båda fallen som har undersökts i denna uppsats. Då det är de gamla kolonialmakterna som genomför interventionerna och det är även de som har den ekonomiska och de militära förutsättningarna för det. Humanitära interventioner är ju även ett begrepp som västvärlden har skapat och sedan använder sig av i sina argument inför en eventuell intervention i utvecklingsländerna (Howard, 1998, s.97). Därför kan länder som tidigare har varit koloniserade ha en mer negativt inställning till interventionerna och de västerländska grundläggande mänskliga rättigheterna.

Det vi kan dra en slutsats kring är att det har skett en positiv utveckling kring mänskliga rättigheter. Säkerhetsrådet talar mycket om de universella rättigheterna i sina argument kring interventionen i Somalia, men inför interventionen i Libyen så talar alla medlemmarna om mänskliga rättigheter, detta kan ses som en utveckling i argumenten i linje med responsibility to protect och att det även är en legitim anledning för säkerhetsrådet att bryta suveränitetsprincipen. Att ansvaret för befolkning inte längre endast är på regimens axlar utan

ansvaret förflyttas även till det internationella samfundet (ICISS) och att fokus har förflyttats ifrån ländernas suveränitet till vikten av att rädda människors liv. Argumenten som förs är utifrån principen responsibility to protect och att omvärlden inte längre bara kan se på när ett lands befolkning kränks eller far illa.

En annan aspekt som vi kan se utifrån fallen Somalia och Libyen är att säkerhetsrådet argumenterar för att det moraliska ansvaret kring mänskliga rättigheter och att skydda befolkningen anses vara viktigare än att värna om ländernas suveränitet. Även om vissa länder reserverar sig mot användandet av våld, och inför Libyen väljer att inte rösta. Kina menar att de är oroliga i Somalia då det är enstaka aktörer som ska utföra den militära interventionen och detta kan orsaka skador på ordningen inom det internationella samfundet och det kan även försvaga den befintliga maktpositionen (Förenta Nationerna 1992b, s.17).

Utifrån universalismen kan vi se likheter i båda fallen då den moraliska skyldigheten gentemot befolkning är stark och genomsyrar argumentationen, det är Kina som motsätter sig användandet av våld i båda resolutionerna men väljer trots det att rösta för resolutionen i Somalia och att lägga ner sin röst i Libyen. Det är även Kina som förespråkar för suveränitetsprincipen då interventionerna innebär användandet av våld men att den humanitära situationen i länderna anses vara för allvarlig för att inte agera. Vi kan även se att argumentationerna går i linje med postkolonialismen med maktstrukturens som skapas i samband med en intervention och när säkerhetsrådet går in i ett land med militära medel så kan det ses som en maktutövning.

För att svara på en relativt flerdelad fråga huruvida humanitära interventioner förhåller sig till ländernas suveränitet och om argumentet har förändrats över tiden så är denna fråga mer komplicerad än att bara ställa ländernas suveränitet i kontrast till mänskliga rättigheter. I de två fallen som presenterades i denna undersökning så ansåg inte säkerhetsrådet att suveräniteten bröts då de systematiska kränkningarna var så enorma men även för att konflikterna ansågs vara ett internationellt hot. Vi kan även se att mänskliga rättigheter och argumenten inför interventionen i Libyen går helt i linje med responsibility to protect. Även om konflikterna skiljer sig åt och det är lång tid i mellan dem så skiljer sig inte argumenten och resolutionerna från säkerhetsrådet nämnvärt, språket har omformulerats lite och man lägger fram åtgärderna lite olika, men i grunden används det liknande skäl för att bryta mot landets suveränitet i båda fallen. Det som ses är att de länder som tidigare var kritiska mot användandet av våld, Kina och Ryssland, har inte ändrats sina argument i samband med framtagandet av responsibility to protect. Men för att svara på frågan om argumenten har

förändrats över tiden så är svaret enkelt, nej det har det inte. Men det vi kan se är även att om dessa två länder var emot användandet av våld i båda fallen så röstade de inte nej till resolutionerna. Vilket kan visa att interventionerna inte handlar om ländernas suveränitet eller om ett eget intresse utan det handlar om ett moraliskt ställningstagande gentemot mänskligt lidande och säkerhetsrådets skyldigheter att skydda. Det är viktigt att interventionerna sker i enlighet ländernas suveränitet med det ska inte ske på bekostnad av mänskliga värden.

8 Referenser

- Ashcroft, Bill, Griffiths, Gareth – Tiffin, Helen, 1995. *The post-colonial studies reader*. London: Routledge.
- Björkdahl, Annika, *Förenta Nationerna*. I Tallberg, Jonas – Gustavsson, Jakob, 2014. *Internationella relationer*. Lund: Studentlitteratur.
- Bring, Ove – Körlöf, Anna, 2002. *Folkrätt för totalförsvaret*. Nordstedts Juridik. Tredje upplagan.
- Bring, Ove, 1998. svensk Jurist Tidning. *Om Westfaliska fredens folkrättsliga betydelse: Några anteckningar vid ett 350-årsjubileum*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://svjt.se/svjt/1998/721> Hämtdatum: 2015-05-20
- Bring, Ove, 2002. *FN-stadgan och världspolitiken: om folkrättens roll i en föränderlig värld*. Stockholm: Nordstedts Juridik. Fjärde Upplagan.
- Bring, Ove, 2011. Nationalencyklopedin, *folkrätt*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/folkrätt> hämtdatum: 2015-05-20
- Bring, Ove, 2015. Nationalencyklopedin, *icke-inblandningsprincipen*, [Elektronisk] Hämtdatum: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/icke-inblandningsprincipen> hämtad 2015-05-20
- Childs, Peter – Williams, Patrick, 1997. *An introduction to post-colonial theory*. Hemel Hempstead: Prentice Hall.
- Donnelly, Jack, 2013. *Universal Human Rights in Theory and Practice*. Cornell University Press.
- Esaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Lena, 2012. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.
- Evans, Gareth, 2009, *The Responsibility to Protect – from an Idea to an International Norm*. I Cooper, Richard H. *Responsibility to Protect*. Basingstoke: Palgrave Macmillan
- Farer, Tom J, *Humanitarian intervention before and after 9/11*. I Holzgrefe, J. L – Keohane, Robert O, 2003. *Humanitarian intervention: ethical, legal, and political dilemmas*. Cambridge: Cambridge University Press

FN, a = Förenta Nationernas Hemsida. *FN:s Historia*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/om-fn/fns-historia/> Hämtdatum: 2015-05-20

FN, b = Förenta nationerna Hemsida, 2015. *KAPITEL IX. INTERNATIONELLT EKONOMISKT OCH SOCIALT SAMARBETE*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/om-fn/fn-stadgan/#kapitel6> Hämtdatum:2015-05-20

FN c = Förenta Nationerna Hemsida, 2015. *FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/vad-gor-fn/manskliga-rattigheter-och-demokrati/fns-allmana-forklaring-om-de-manskliga-rattigheterna/>
Hämtdatum: 2015-05-20

FN, d = Förenta Nationerna Hemsida, 2015. *Säkerhetsrådet*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/om-fn/organisation/huvudorgan/sakerhetsradet/> Hämtdatum: 2015-05-20

Förenta Nationerna. 1992a. Säkerhetsrådet Resolution 794. (S/RES/794) [Elektronisk] Tillgänglig: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/794\(1992\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/794(1992))
Hämtdatum: 2015-05-19

Förenta Nationerna 1992b. Säkerhetsrådet Möte nr. 3145, New York 3 december. (S/PV.3145)

Förenta Nationerna 2011a. Säkerhetsrådet Resolution 1973. (S/RES/1973) [Elektronisk] Tillgänglig: [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1973\(2011\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1973(2011))
Hämtdatum: 2015-05-20

Förenta Nationerna 2011b. Säkerhetsrådet Möte nr. 6498, New York 17 mars. (S/PV.6498) [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.6498
Hämtdatum: 2015-05-20

Globalis, 2015. Hemsida. *Libyen*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.globalis.se/Laender/Libyen> Hämtdatum: 2015-05-20

Grovogui, Siba. *Postcolonialism* i Dunne, Tim - Kurki, Milja, Smith, Steve, 2010. *International relations theories: discipline and diversity*. New York: Oxford University Press. Andra upplagan.

Haldén, Peter, 2009. *1648: den westfaliska freden: arv, kontext och konsekvenser*. Nordic Academic Press: Lund.

Hallenberg, Mats, *Svenskarna och den westfaliska freden – en talande tystnad?* I Haldén, Peter, 2009. *1648: den westfaliska freden: arv, kontext och konsekvenser*. Nordic Academic Press: Lund.

Howard, Rhonda E, 1998. *Human Rights and the Culture Wars - Globalization and the Universality of Human Rights*. *International Journal*. Vol. 53, No. 1.

ICISS, 2001. *The Responsibility to Protect*. Ottawa: International development Research center. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://responsibilitytoprotect.org/ICISS%20Report.pdf>
Hämtdatum: 2015-05-20

Loomba, Ania, 2002. *Colonialism/postcolonialism*. London; New York: Routledge.

Loomba, Ania, 2008. *Kolonialism/Postkolonialism: en introduktion till ett forskningsfält*. Stockholm: Tankekraft. Andra upplagan.

Reyes, de los, Paulina. Nationalencyklopedin, postkolonialism. [Elektronisk] Tillgängligt: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/postkolonialism>
hämtdatum: 2015-05-19

Strömberg, Håkan – Melander, Göran, 1989. *Folkrätt*. Lund: Studentlitteratur. Femte upplagan.

Säkerhetspolitik a = Säkerhetspolitik.se Hemsida, 2013. *Internationell säkerhet*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sakerhetspolitik.se/Sakerhetspolitik/Internationell-sakerhet/>
Hämtdatum: 2015-05-20

Säkerhetspolitik, b = Säkerhetspolitik.se, Hemsida, 2013. *Folkrätt*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sakerhetspolitik.se/Sakerhetspolitik/Mansklig-sakerhet/Folkratt/> Hämtdatum: 2015-05-20

Säkerhetspolitik, c = Säkerhetspolitik.se, Hemsida, 2013. *Libyen*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Libyen/> Hämtdatum: 2015-05-20

Teorell, Jan – Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.

Thakur, Ramesh, 2006. *The United Nations, Peace and Security*. Cambridge: Cambridge University Press.

UN, a = United Nations Hemsida. *Background Information on the Responsibility to Protect*. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.un.org/en/preventgenocide/rwanda/about/bgresponsibility.shtml>

Hämtdatum:2015-05-20

UN, b = United Nations Hemsida, 1997. *Somalia – UNOSOM I*. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/unosomi.htm> Hämtdatum: 2015-05-20

UNHCR, 2015. Hemsida. *Libyen*. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.unhcr.org/pages/49e485f36.html> Hämtdatum: 2015-05-20

UN, c = United Nations Hemsida, 2011. *Security Council Approves 'No-Fly Zone' over Libya, Authorizing 'All Necessary Measures' to Protect Civilians, by Vote of 10 in Favour with 5 Abstentions*. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.un.org/press/en/2011/sc10200.doc.htm> Hämtdatum:2015-05-20

UN, d = United Nations Hemsida, *UNMIK Background*. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/unmik/background.shtml> Hämtdatum: 2015-05-20

UNHCR, 2015. Hemsida, Libyen, [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://www.unhcr.org/pages/49e485f36.html> Hämtdatum: 2015-05-20

United Human Rights Council, 2015. *Genocide in Rwanda*. [Elektronisk] Tillgänglig:

http://www.unitedhumanrights.org/genocide/genocide_in_rwanda.htm Hämtdatum:2015-05-19

Unric a = Nationerna regionala informationskontor för Västeuropa. 2013. *Globalisering*.

[Elektronisk] Tillgänglig:

http://www.unric.org/html/swedish/Briefing_papers/Globalisering/main.htm Hämtdatum:

2015-05-20

Unric, 2013. Förenta Nationerna regionala informationskontor för Västeuropa. *Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna*. [Elektronisk] Tillgänglig:

<http://unric.org/sv/maenskliga-raettigheter/25689> Hämtdatum: 2015-05-20

Welsh, Jennifer m, 2006. *Humanitarian Interventions and International Relations*. Oxford: Oxford University Press.

Österdahl, Inger, *Ett rättfärdigt krig är ett folkrättsligt tillåtet krig*. I Aggenstam, Karin, 2004. *(o)rättfärdiga krig*. Lund: Studentlitteratur.